

POLITICA EUROPEANĂ DE VECINĂTATE

Politica europeană de vecinătate (PEV) se aplică în cazul următoarelor țări: Algeria, Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Egipt, Georgia, Israel, Iordania, Liban, Libia, Moldova, Maroc, Palestina, Siria, Tunisia și Ucraina. Ea urmărește consolidarea prosperității, stabilității și securității tuturor. PEV se bazează pe democrație, pe respectarea statului de drept și pe respectarea drepturilor omului și este o politică bilaterală între UE și fiecare țară parteneră, însoțită de inițiative de cooperare regională: Parteneriatul estic și Uniunea pentru Mediterana^[1].

TEMEIUL JURIDIC

- Articolul 8 din Tratatul privind Uniunea Europeană;
- Titlul V din Tratatul privind Uniunea Europeană (acțiunea externă);
- Articolele 206-207 (comerț) și 216-219 (acorduri internaționale) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

OBIECTIVE GENERALE

Prin intermediul Politicii europene de vecinătate (PEV), UE oferă vecinilor săi o relație privilegiată, care se bazează pe un angajament reciproc în favoarea valorilor comune (democrație și drepturile omului, statul de drept, buna guvernare, principiile economiei de piață și dezvoltarea sustenabilă). PEV sprijină coordonarea politică și aprofundarea integrării economice, îmbunătățirea mobilității și contactele interpersonale. Nivelul de ambiție al acestei relații depinde de măsura în care aceste valori sunt împărtășite. PEV rămâne distinctă de procesul de extindere, deși aceasta nu afectează modul în care relațiile dintre țările vecine și UE pot evolua în viitor. În 2011, UE a revizuit PEV și, ca reacție la evoluțiile din țările arabe, a pus un accent mai mare pe promovarea democrației profunde și sustenabile și pe dezvoltarea economică favorabilă includerii. Democrația profundă și sustenabilă include mai ales alegeri libere și corecte, eforturi de combatere a corupției, independența sistemului judiciar, controlul democratic asupra forțelor armate și libertatea de exprimare, de întrunire și de asociere. UE a subliniat, de asemenea, rolul pe care societatea civilă îl joacă în acest proces și a introdus principiul său de „mai mult pentru mai mult”, potrivit căruia Uniunea dezvoltă parteneriate mai strânse cu acele țări vecine care realizează progrese mai mari către reforma democratică. În martie 2015, Comisia și Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE)

[1] Pentru informații despre relațiile bilaterale dintre UE și partenerii estici și cei mediteraneeni, vă rugăm să consultați fișele informative cu privire la aceste subiecte. ([5.5.5](#); [5.5.6](#) și [5.5.7](#)).

au lansat un proces de consultare pentru o nouă reexaminare a PEV. Unul dintre principalele sale obiective a fost de a adapta instrumentele politicii pentru a ține seama mai bine de aspirațiile specifice ale țărilor partenere. În acest context, Parlamentul European a adoptat la 9 iulie 2015 o rezoluție care subliniază necesitatea unei abordări mai strategice, mai bine orientate, mai flexibile și mai coerente a PEV. La 11 noiembrie 2015 a fost prezentată o comunicare din partea SEAE și a Comisiei pe această temă, elaborată pe baza rezultatelor consultării.

La 18 mai 2017, SEAE și Comisia au publicat un [raport privind punerea în aplicare a reexaminării PEV](#). Raportul a evidențiat abordarea mai flexibilă și mai sensibilă, demonstrată de UE în cadrul cooperării sale cu partenerii PEV și utilizarea mai eficientă a resurselor. La 27 martie 2019, Parlamentul a adoptat o [rezoluție referitoare la situația de după Primăvara arabă și la calea de urmat pentru regiunea MENA](#), care a recunoscut unele avantaje democratice din regiune, dar a solicitat și alte reforme economice, democratice și sociale.

INSTRUMENTE

PEV se bazează pe acordurile juridice în vigoare între UE și partenerii săi – acordurile de parteneriat și cooperare (APC) și nou-createle acorduri de asociere (AA).

Un loc central în cadrul PEV îl ocupă planurile de acțiune bilaterale și prioritățile parteneriatului care au fost stabilite între UE și majoritatea țărilor partenere. Ele stabilesc programe de reformă politică și economică cu priorități pe termen scurt și mediu (de la trei la cinci ani). Planurile de acțiune ale PEV și prioritățile parteneriatului reflectă nevoile, interesele și capacitățile UE și ale fiecărui partener. Ele urmăresc să dezvolte societăți democratice, echitabile din punct de vedere social și favorabile includerii, să promoveze integrarea economică și să îmbunătățească circulația transfrontalieră a persoanelor.

UE sprijină îndeplinirea obiectivelor PEV prin acordarea unui sprijin financiar și prin cooperarea politică și tehnică. Fondurile sunt furnizate în cea mai mare parte prin intermediul Instrumentului european de vecinătate (IEV), cu un buget de 15,4 miliarde EUR pentru perioada 2014-2020. Alte instrumente și programe, cum ar fi Facilitatea pentru societatea civilă, sunt utilizate pentru a finanța PEV. În plus, Comisia oferă sprijin financiar sub formă de subvenții acordate partenerilor, iar Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare completează acest sprijin prin acordarea de împrumuturi.

În plus, s-au dezvoltat noi instrumente în cadrul PEV pentru a promova accesul la piață, în special prin negocierea unor acorduri de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare (ALSAC), precum și pentru a îmbunătăți mobilitatea și gestionarea migrației. Ca atare, au fost propuse și încheiate cu unii parteneri parteneriate pentru mobilitate și facilitarea/liberalizarea vizelor, în timp ce în 2016 a fost lansat un instrument financiar specific - [Instrumentul de parteneriat pentru mobilitate](#). În regiunea sudică, o serie de inițiative regionale și bilaterale privind migrația și mobilitatea sunt finanțate în cadrul [Fondului fiduciar de urgență al UE pentru Africa](#), componenta „Africa de Nord”.

Astfel, cu toate că PEV este concepută ca un ansamblu de dispoziții politice comune, ea permite, de asemenea, UE să își adapteze și să își „diferențieze” politica în funcție de specificitățile fiecărui partener.

În cadrul discuțiilor privind viitorul cadru financiar multianual (CFM) pentru 2020-2027, sunt în curs de reexaminare arhitectura și funcționarea instrumentelor de finanțare externă ale UE, inclusiv IEV. În acest context, la 18 aprilie 2018, Parlamentul a adoptat un [raport privind punerea în aplicare a instrumentelor de finanțare externă ale UE](#), inclusiv evaluarea intermediară din 2017 și viitoarea arhitectură post-2020. În ceea ce privește IEV, raportul a făcut apel la mai multă flexibilitate, la o mai bună utilizare a abordării „mai mult pentru mai mult” și a abordării bazate pe stimulente și o mai bună coordonare între programele regionale și cele bilaterale.

La 14 iunie 2018, Comisia Europeană a publicat o [propunere de Regulament](#) al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVDCI). Propunerea urmărește să simplifice actuala arhitectură de finanțare a acțiunii externe a UE pentru următoarea perioadă a CFM și integrează mai multe instrumente financiare în noul IVDCI, inclusiv IEV. La 27 martie 2019, Parlamentul și-a adoptat poziția în [primă lectură](#) cu privire la această propunere, solicitând o finanțare suplimentară, un rol mai important în luarea Deciziilor privind opțiunile secundare de politică, precum și suspendarea asistenței în cazurile de încălcare a drepturilor omului.

DIMENSIUNILE REGIONALE

A. Parteneriatul estic (PEs)

Parteneriatul estic (PEs) a fost constituit pentru a „aduce la un nivel superior” relațiile UE cu majoritatea vecinilor săi din est: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina. PEs, aprobat în 2008 și inaugurat în 2009, se bazează pe politica europeană de vecinătate (PEV).

1. Obiective

Principalul obiectiv al Parteneriatului estic este „accelerarea asocierii politice și aprofundarea integrării economice” dintre UE și vecinii săi din est. Nivelul de integrare și cooperare reflectă angajamentul fiecărei țări partenere față de valorile, standardele și structurile europene, precum și progresele pe care le realizează în acest sens. Parteneriatul estic vizează să promoveze democrația și buna guvernare, să întărească securitatea energetică, să sprijine reformele sectoriale (inclusiv în domeniul protecției mediului), să încurajeze contactele interpersonale, să sprijine dezvoltarea economică și socială și să ofere finanțare suplimentară pentru proiecte de reducere a dezechilibrelor socio-economice și de creștere a stabilității^[2].

2. Structuri

Summiturile Parteneriatului estic sunt organizate din doi în doi ani, cu participarea UE și a șefilor de stat sau de guvern ai țărilor partenere, precum și a reprezentanților Parlamentului European, ai Comisiei Europene și ai SEAE.

[2] Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați secțiunea [site-ului internet al SEAE](#) privind PEs.

Participanții la cel de-al cincilea summit al Parteneriatului estic, care a avut loc la Bruxelles la 24 noiembrie 2017, au trecut în revistă realizările din ultimii doi ani și așteaptă cu interes punerea în aplicare a unui document de lucru comun al serviciilor^[3], care propunea o abordare mai bine orientată pentru obținerea de rezultate cu privire la fiecare din cele patru priorități stabilite în declarația comună a summitului PEs desfășurat la 22 mai 2015 la Riga:

- dezvoltarea economică și oportunitățile de pe piață;
- consolidarea instituțiilor și buna guvernare;
- conectivitatea, eficiența energetică, mediul și schimbările climatice;
- mobilitatea și contactele interpersonale.

În perioada premergătoare summitului, recomandările Parlamentului cu privire la Parteneriatul estic, adoptate la 15 noiembrie 2017, au furnizat contribuții ambițioase și de perspectivă.

Acțiunile multilaterale ale Parteneriatului Estic se bazează pe patru platforme tematice: democrație, bună guvernare și stabilitate; integrare economică și convergența cu politicile UE; securitatea energetică; și contacte interumane. Înalți funcționari se întrunesc de cel puțin două ori pe an, iar miniștrii Afacerilor Externe se întâlnesc anual. Este posibil ca lucrările platformelor să fie promovate ocazional prin reuniuni ministeriale sectoriale.

Au fost lansate, de asemenea, inițiative emblematice care includ: un program integrat de administrare a frontierelor; o facilitate pentru IMM-uri; piețe regionale de electricitate; și eforturi de îmbunătățire a eficienței energetice, de utilizare crescută a surselor regenerabile de energie, de promovare a bunei guvernante în materie de mediu și de prevenire, pregătire și mobilizare în caz de dezastre naturale sau provocate de om.

Înființată în 2011, Adunarea Parlamentară Euronest (AP)^[4] constituie componenta parlamentară a Parteneriatului estic și este responsabilă pentru consultarea, supravegherea și monitorizarea acestuia. Obiectivul său principal este de a reuni parlamentele din țările care fac parte din PEs și Parlamentul European și de a intensifica contactele interpersonale, de a promova participarea activă a societății civile și de a se implica mai activ în dialogul cultural. Ea se bazează pe interese și angajamente reciproce, precum și pe principiile diferențierii, asumării și responsabilității comune. Unul dintre rolurile sale este să controleze sprijinul UE pentru țările Parteneriatului estic, și poate, de asemenea, să emită recomandări pentru structurile interguvernamentale din cadrul acestuia, cu scopul de a încuraja aprofundarea integrării politice și economice a acestor țări cu UE.

Până la această dată, Adunarea a organizat șapte sesiuni ordinare, cea mai recentă având loc în perioada 25-27 iunie 2018, la Bruxelles. Euronest cuprinde 60 de deputați în Parlamentul European și zece membri din parlamentul fiecărei țări partenere. Cu

[3] „Eastern Partnership — 20 Deliverables for 2020 (Parteneriatul Estic - 20 de rezultate pentru 2020): Focusing on key priorities and tangible results (concentrarea asupra priorităților-cheie și a rezultatelor concrete)”.

[4] Pentru mai multe informații despre Euronest și activitățile sale, vă rugăm să consultați [site-ul internet al Adunării](#).

toate acestea, întrucât Parlamentul European nu recunoaște Adunarea Națională a Belarusului ca fiind o instituție aleasă în mod democratic, din Euronest nu face parte în prezent niciun „deputat” din Belarus. AP a Euronest numără patru comisii permanente, și anume Comisia pentru afaceri politice, drepturile omului și democrație, Comisia pentru integrare economică, armonizare legislativă și convergență cu politicile UE, Comisia pentru securitate energetică și Comisia pentru afaceri sociale, ocuparea forței de muncă, educație, cultură și societate civilă.

În plus, în cadrul PEs există un Forum al societății civile^[5] care publică recomandări „pentru a influența instituțiile UE și guvernele naționale ale țărilor din cadrul PEs”.

B. Uniunea pentru Mediterana (UpM)

Uniunea pentru Mediterana (UpM) include cele 28 de state membre ale UE, Uniunea Europeană și 15 țări mediteraneene [Albania, Algeria, Bosnia și Herțegovina, Egipt, Israel, Iordania, Liban, Mauritania, Muntenegru, Monaco, Maroc, Palestina, Siria (a cărei participare este suspendată din cauza războiului civil), Tunisia și Turcia]. Liga Statelor Arabe a participat la toate reuniunile din 2008, iar Libia are statut de observator.

1. Obiective

UpM constituie un cadru multilateral pentru relațiile politice, economice și sociale dintre Uniunea Europeană și țările din sudul și estul Mării Mediterane. UpM a fost lansată în 2008, la [summitul de la Paris](#), ca o continuare a Parteneriatului euro-mediteraneeen (Euromed), cunoscut și ca Procesul de la Barcelona. UpM se inspiră din obiectivele stabilite în cadrul Declarației de la Barcelona (1995), și anume de a crea un spațiu de pace, stabilitate, securitate și prosperitate economică comună, cu respectarea deplină a principiilor democratice, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, promovând în același timp înțelegerea între culturi și civilizații în regiunea euro-mediteraneeană.

2. Structuri

UpM este prezidată de o copreședinție, fapt care evidențiază asumarea în comun a responsabilității, o trăsătură care definește acest grup. În 2012, Uniunea Europeană a preluat copreședinția nordică, iar Iordania a preluat-o pe cea sudică. Principalul organ de conducere al UpM este reuniunea la nivel de înalți funcționari, care monitorizează și coordonează activitatea UpM. Reuniunea la nivel de înalți funcționari aprobă, de asemenea, bugetul și programul de lucru al secretariatului, pregătește reuniunile miniștrilor Afacerilor Externe și ale altor formațiuni ministeriale și numește secretarul general și pe cei șase secretari generali adjuncți. Reuniunea tratează, de asemenea, propunerile de proiecte prezentate de secretariat pentru aprobare și adoptare. Rolul secretariatului UpM constă, mai presus de toate, în identificarea, prelucrarea, promovarea și coordonarea proiectelor tehnice în domenii precum transportul, energia, apa, protecția mediului, învățământul superior și mobilitatea, cercetare, afaceri sociale, emanciparea femeilor, ocuparea forței de muncă și dezvoltarea întreprinderilor, toate acestea consolidând cooperarea și influențând în mod direct traiul cetățenilor. UE este entitatea care contribuie cel mai mult la bugetul secretariatului UpM.

[5] Pentru mai multe informații cu privire la Forumul societății civile, vă rugăm să consultați [site-ul internet al FSC](#).

Adunarea Parlamentară a UpM se bazează pe activitatea Adunării parlamentare euro-mediterraneene și cuprinde 280 de membri: 132 de membri din UE (83 de membri din cele 28 de parlamente naționale din UE și 49 de deputați în Parlamentul European), opt membri din țările mediteraneene europene partenere (Albania, Bosnia și Herțegovina, Monaco și Muntenegru), 130 de membri din cele zece țări de pe malurile sudice și estice ale Mediteranei [Algeria, Egipt, Iordania, Israel, Liban, Maroc, Palestina, Siria (suspendată în prezent ca urmare a războiului civil care are loc în această țară), Tunisia și Turcia] și 10 membri din Mauritania.

Adunarea Parlamentară a UpM se reunește cel puțin o dată pe an în ședință plenară; cea mai recentă a avut loc la Strasbourg în perioada 13-14 februarie 2019. Ea adoptă rezoluții sau recomandări referitoare la toate aspectele cooperării euro-mediterraneene care privesc organele executive ale UpM, Consiliul UE, Comisia Europeană și guvernele naționale ale țărilor partenere. Parlamentul European a deținut președinția prin rotație a UpM în perioada 2018-2019, înainte de a o preda Marii Adunări Naționale a Turciei la ultima ședință plenară de la Strasbourg. Adunarea are cinci comisii: Afaceri politice, Afaceri economice, Cultură, Drepturile femeii și Energie.

María Álvarez López / Mario Damen
04/2019

